

Vestnik

Geodetskega

društva

L. R. S.

Leto: II.

1954

Štev.: 2

GEODETSKO DRUŠTVO SLOVENIJE
L J U B L J A N A

Sklepi

iz

Z A P I S N I K - a

o letnem občnem zboru društva

6./7. III. 1954

Sklepi komisije za organizacijska vprašanja /Košir/

/Predsednik: Košir Anton, člani: Regally, Jecelj, Steiner V., Gatnik/

a/ Občni zbor društva pozdravlja resolucijo in sklepe, sprejete na I. kongresu geodetskih inženirjev in geometrov v Zagrebu dne 6. decembra 1953 ter zagotavlja, da bo društvo nastavilo vse sile na izvršitev in uresničitev podanih nalog.

Poleg nalog, nakazanih v resoluciji, predlaga komisija za organizacijska vprašanja, da sprejme občni zbor še naslednje sklepe:

1. Da bi geodetski strokovnjaki poleg svojega strokovnega dela uspešneje sodelovali pri graditvi naše socialistične ureditve, je najno, da se poglobijo v gospodarsko politične probleme in sodelujejo pri reševanju ekonomsko tehnične problematike okrajev in mest. Delo v društvu in na strokovnem področju naj se intenzivneje razvija v smislu nakazanih nalog.

2. Da bi bilo delo uspešnejše, naj se spremeni organizacijska oblika društva. Osmujejo naj se podružnice društva v Mariboru, Celju in Kopru. V mariborske podružnice naj se vključijo člani društva iz okrajev: Maribor-mesto, in Maribor-okolica, Ptuj, Ljutomer, Murska Sobota, Radgona in Slovenjgradec; v celjsko podružnico člani iz okrajev: Celje, Šoštanj, Krško in Trbovlje; v koprsko podružnico pa člani s področja STO-ja. Bodoči odbor naj v sporazumu s članstvom uredi organizacijsko povezavo z društvom. Za boljše koordinacijo dela naj se formira plenum društva, ki naj ga sestavlja društveni odbor in tajniki podružnic. Plenum zaseda vsaj dvakrat na leto. V tem smislu naj se spremene društvena pravila.

Odbori društva in podružnic naj v smislu sklepov plenuma v zvezi IT IRS organizirajo povezavo z mestnimi DIT-i zaradi pomoči oblastnim organom pri reševanju lokalnih ekonomsko-tehničnih vprašanj.

3. V smislu kongresnega sklepa predlagamo, naj se formira pri GU republiški geodetski strokovni svet, vanj naj društvo diligira svojega predstavnika.

4. Društvo naj da pobudo, da se prične izdelovati potrebni drobní tehnični pribor in preprostejši instrumentarij, kolikor so podane možnosti domače izdelave. Za nabavo preciznejšega instrumentarija je nujno izposlovati potrebna devizna sredstva.

5. Podpreti je prizadevanje geodetskega inštituta pri proučevanju novih metod dela in izpopolnjevanju geodetskega instrumentarija, kakor tudi pri dokumentarni obdelavi in analizi doseženih rezultatov v korist geodetske operativne dejavnosti.

6. Društvo poudarja nujnost izpopolnitve strokovnih in taksnih pravilnikov in predpisov.

7. Društvo mora uveljaviti zahtevo, da ne bo mogel biti odobren noben tehnični projekt, če ni izdelava za projekt potrebna geodetske osnove za to pooblaščená geodetska ustanova ali pooblaščení inženir, geodet ali geometer ali če ni ta geodetska osnova vsaj podpisana po enem izmed omenjenih pooblaščenov projektantov. Pri uveljavljanju bodočega usnutka uredbe za pooblaščená civilna geodetska dela mora društvo sodločati, in to pri sestavi pravilnika, pa tudi pri izdajanju pooblastil.

Ustanove in podjetja v IRS, ki imajo lastne geodetske oddelke ali odseke, smejo vršiti geodetske izmere javnopravnega značaja le tedaj, če so šefi teh oddelkov geodetski strokovnjaki s končano geodetsko šolsko izobrazbo in s strokovnim listom iz geodezije.

Takšne ustanove ali podjetja, morajo javiti poimensko vodilnega geodetskega strokovnjaka Geodetski upravi. Geodetska uprava preveri pravilnost podatkov o strokovnosti predlaganega kandidata in šele po pismeni odobritvi Geodetske uprave lahko začne tak geodetski poslovati.

Geodetska uprava ima pravico v tehničnem in pravnem pogledu vsak čas kontrolirati poslovanje teh geodetskih oddelkov.

Ustanovam, ki zaposlujejo samo uslužbence geodetske stroke, ki nimajo položenega državnega strokovnega

izpita ali pa ga niso opravili v zakonitem predpisanim roku službovanja, mora nadrejeni državni organ - Geodetska uprava LRS - odvzeti pravico izvrševanja geodetske službe in zahtevati, da se taki geodetski načrti in elaborati ne priznajo. Društvo mora predlagati za taka mesta popolne, samostojne strokovnjake, ki bodo svoja dela opravljali v korist komune in ugleda stroke.

8. Ker je osnovna naloga vsega sistema strokovnih šol izobraževanje in vzgajanje strokovnjakov za reševanje vseh nalog geodetske stroke kot celote na njenem praktičnem, kakor tudi znanstvenem in uporabnem področju, je potrebno, da se naše šole usposobijo za opravljanje teh nalog s skupnimi napori vseh organov geodetske dejavnosti in operative ter učnih kolektivov.

9. Upravni odbor društva naj takoj naveže stike z merodajnimi forumi za pravilno ureditev dodatnih plač uslužbencem v geodetski stroki. Pri izvršnem svetu naj posreduje, da se posebej določi dodatna plača za geodetske uslužbence na tistih mestih, kjer nimajo terenskega dodatka in dnevnice, pa tudi za vse ostale, kajti v okrajnem ljudskem odboru en sam človek ne more dovolj tehtno prikazati tega problema. Pri tem je treba sodelovati tudi s sindikatom.

10. Društvo naj sporoči Zvezni geodetski upravi in drugim forumom naš sklep, da morajo geodeti in geometri napredovati tudi po pravilih upravne službe.

V vseh strokah poznamo poleg strokovnega napredovanja še upravno. Ker geodeti ne opravljajo samo operative službe, ampak tudi upravno /kataster, večja geodetska dela itd./, je treba geodetsko stroko uvrstiti med "druge slišne stroke", ki jih uredba predvideva. Potem bi srednješolci lahko napredovali do VI. grupe, visokošolci pa neomejeno.

Sklepi komisije za osnovna geodetska dela

/ Ing. Rudl, predsednik komisije

Člani: ing. Čuček, ing. Podpečan, geod. Tomšič /.

b/ Sklepov še nismo dokončno formulirali. Imamo nekaj točk in predlogov in prosim, da bi jih dopolnili.

1. V LRS naj se izvrši rajonizacija in naj se določi terene I. in II. reda za nivelman. Celotno področje Slovenije naj se rajonizira po gospodarski važnosti, naj se izdela perspektivni plan za osnovna dela, ki naj se ga v prvi vrsti skuša izpolniti.

2. Perspektivni plan naj obsega:

- a/ Prekmurje -- mrežo je treba izdelati v 3 do 4 letih, do kraja leta 1956.
- b/ določiti je treba vsaj 350 novih trigonometriških točk, letno, tako da bi v 10 letih obdelali najvažnejša področja LRS.

3. Osnovna mreža naj se postavi vsaj leto dni pred izmero, da bi bile koordinate in višine znane še pred pričetkom izmere.

4. Pri projektiranju osnovne mreže je treba upoštevati primerno gostoto mreže. Nesmiselno bi bilo razvijati mrežo za oske rajone /n.pr. za politične občine/. Projektirajmo z uporabo najracionalnejših metod in skrbimo hkrati za ekonomično izrabo finančnih sredstev.

Prosim, da bi te točke po potrebi še dopolnili.

Naknadno je sporočila komisija za osnovna dela v LRS naslednje sklepe

---

Predsednik komisije: ing. Rudl Franjo, referent:
Vodnik Hinko, ostali člani: ing. Gostič Emil, ing.
Urh Ivan in Skočir Julij/.

A. Za triangulacijo:

1. Da se izvrši rajonalizacija na terene I. in II. ranga glede nužnosti triangulacijskih del, in sicer spadajo v I. rang tile tereni:
  - a/ tereni, kjer je nujna nova izmera /Prekmurje/
  - b/ področja rudnikov in industrije
  - c/ področja, ki pridejo v poštev za hidrowentrale
  - d/ področja, ki pridejo v poštev za obsežna meloracijska dela.
2. Perspektivni plan: dela naj bi bil takle:

- a/ Prekmurje naj se pokrije s trigonometrično mrežo III. in IV. reda do konca leta 1956.
- b/ Načelno je treba predvideti določevanje vsaj 350 novih trigonometričnih točk letno, kar bi omogočilo, da v 10 letih pokrijemo s trigonometrično mrežo najvažnejša področja LRS.

3. Gostota trigonometrične mreže

V ekstravilanu naj bo ena točka na 150 ha, a v intravilanu na 50 do 90 ha /kar je odvisno spet od zazidanosti tistega mesta./

4. Stabilizacija trigonometričnih točk:

Upoštevajmo predloge zagrebškega kongresa.

5. Numeriranje trigonometričnih točk:

Naj se nadaljuje za točke III. in IV. reda po okrajih kot doslej s tem, da se pri morebitni ukinitvi okraja obdrži evidenca po starem okraju /primer Idrije in Tolmina, Rakeka in Postojne, Skofje Loke in Kranja itd./.

Nova numeracija je že tako predvidena od strani Geografskega inštituta JLA po sekcijah /specialkah, razen tega bodo obstajale številke po okrajih in po sekcijah/.

6. Arhiv triangulacije:

- a/ Zbrati je treba vse topografije trigonometričnih točk I. reda na področju LRS - podatke

je treba zahtevati od GIJNA in GGU in kolikor so ti podatki nepopolni ali pa jih ni, naj se izpopolnjujejo z naše strani.

- b/ Te tipografije naj se predelajo po novem vzrocu ter za ves I. red v LRS naj se povežejo v knjigo. Ti novi trig. obrazci št. 27 vsebujejo, kakor je znano, poleg podrobnega in topografskega opisa še opis stabilizacije, označbo trig. sekcije, okraja katastralne občine krajevnega imena, koordinate in najvažnejše smerne kote.
- c/ Prav tako naj se uredijo topografije za vse trigonometrične točke II. reda LRS.
- d/ S stališča civilnih in vojnih potreb je treba izdelati vse te topografije vsaj v treh primerkih /enega dobi GIJNA, enega Geodetska uprava LRS, eden pa ostane pri Geodetskem zavodu./
- e/ Za trigonometrične točke III. in IV. reda naj se uredi to zbiranje topografij za vsak okraj posebej. Komisiji je znano, da se je to delo že začelo.
- f/ Za vsak okraj je treba urediti glavni pisarniški elaborat, in sicer: trig. obr.št. 25, 5a, 5,
splošni register triangulacije
karte trigonometrične mreže in obenem
že zgoraj omenjene topografije.

To delo se je že pričelo, t.j. elaborat triangulacije posameznih okrajev že urejujejo.

7. Mestna trigonometrična mreža:

- a/ Za vsa večja mesta naj velja načelo, da se glede točnosti zahteva po en red višji za tisti red trigonometričnih točk.
- b/ Trigonometrične mreže večjih mest naj se naslonijo direktno na omrežje višjega reda, in sicer od II. reda naprej.

8. Instrumentarij:

Nujno potrebno je nabaviti moderni instrumentarij pri tem mislimo predvsem na nove teo-

dolite firme Kern-Wild s celotnim priborom za precizno bazno poligonometrijo. Nadalje komisija predlaga, da je treba čimprej preizkusiti pribor, ki ga predlaga prof. ing. Čuček za bazno poligonometrijo. Rezultati preizkušnje naj se analizirajo in objavijo v našem strokovnem glasilu.

9. Trigonometrična mreža glavnega mesta Ljubljane.

Vprašanje enotne nove trigonometrične mreže mesta Ljubljane obdelano od strani Geodetskega zavoda LRS na zahtevo MLO Ljubljana naj se podrobno proučuje od strani komisije. V komisijo predlagamo tele tovariše:

1. prof. ing. Voduška Raša,
2. prof. ing. Čučka Ivana,
3. doc. ing. Podpečana Alojza,
4. geod. Tomšiča Ivana,
5. geom. Steinerja Otona in
6. ing. Rudla Franja.

Člani komisije za osnovna dela predlagajo, da se predlogi in zaključki predlagane komisije dostavijo MLO-ju Ljubljana, Geodetski upravi LRS in Geodetskemu društvu LRS.

10. Izvedba triangulacijskih del- kreditiranje

Za načrtno izvedbo triangulacijskih del je treba zagotoviti potrebne kredite že zaradi tega, ker so to dela splošno državnega pomena in rabijo ne le za civilne, temveč za vojaške namene.

B. Nivelman

-
1. Pospešiti je treba izdelavo dokončnega projekta nivelmanske mreže LRS in ta projekt je treba točno in načrtno izvajati.
  2. Pri tem je treba paziti na novo klasifikacijo nivelmana, in sicer:
a/ nivelman visoke točnosti.

- b/ precizni nivelman
  - c/ tehnični nivelman povečane točnosti,
  - d/ tehnični nivelman.
3. Prevzeti je treba način topografiranja reperjev, ki je zdaj uveden v LR Hrvatski. Ta postopek smo spoznali na razstavi ob priložnosti kongresa v Zagrebu.

C. Gravimetrija

---

1. Izdela naj se projekt gravimetrične mreže II. reda za področje LRS ter predloži Geografskemu inštitutu JLA.
Potrebni so tudi osebni stiki zaradi dobivanja informacij in instrukcij od GIJNA.
2. Zagotoviti je treba finančna sredstva za izvedbo merjenja gravimetrične mreže II. reda. Ta merjenja bi bila izvedljiva v 3 mesecih. V sklepih kongresa je poudarjeno, da je nujno izvršiti gravimetrična dela, če hočemo geodetske meritve spraviti na mednarodno vrednost.

Gravimetrična merjenja nam daje osnovo za sistematski študij nivelmana, dviganja in spuščanja zemeljske skorje pri vspostavljanju izostatičnega ravnotežja. V prvi vrsti nam gravimetrične meritve in karte dajejo osnovo za izračun solidne triangulacijske mreže v državi, ki bo potem lahko vključena v evropsko triangulacijsko mrežo.

c/ Sklepi komisije za kataster:

/Predsednik Trnovec Franjo, člani: Klarič, Lorber, Armič, Sever, Pinter/.

Trnovec: -- Sklepi naše komisije so zelo kratki. Upoštevali smo le naloge, ki so nujne, in pridejo v poštev za letošnje leto.

Pred Geodetsko katastrsko službo se pojavljajo obsežne naloge, posebno zaradi novega načina obdavčenja po katastru, planske kmetijske proizvodnje in ostale tehnične dejavnosti.

Da bi lahko te naloge res z uspehom opravljali, je potrebno:

1. da se obstoječi katastrski operat, ki je velike važnosti, skrbno čuva, kakor je to z obstoječimi predpisi določeno,
2. Za ureditev lastniškega stanja v katastru, ki je neobhodno potrebna za namene, omenjene v uvodu, je nujno, da se do roka, predvidenega z uredbo o ureditvi zemljiškega sklada, definitivno uredi s pravnega stališča /agrarna reforma, zaplemba, zemljiški sklad, določitev upravnih organov itd./. V nasprotnem primeru ne more katastrska služba nositi odgovornosti za pravilno obdavčenje.
3. Pravilna detaljna revizija katastra je v letu 1954 nemogoča, ker primanjkuje strokovnega kadra in geodetskih instrumentov. Pač pa je nujno, da se s katastrskega stališča rešijo prijave davčnih obvezancev, ki so jih vložili na osnovi okrožnice Izvršnega sveta LRS števil. S 442/1 od 28. januarja 1954.
4. V pogledu nove izmere v večjem obsegu ugotavljamo, da je za sedaj nemogoča. Pač pa je nujno pričeti novo izmero tam, kjer katastrskega operata ni ali pa je v takšnem stanju da je nadalnje vzdrževanje nemogoče.
5. Ugotavljamo, da katastrske uprave na okrajih nimajo potrebnega instrumentarija za uspešno izvajanje postavljenih nalog. Zato je nujno, da se OLO-jem naloži dolžnost, da nabavijo ta instrumentarij v najkrajšem času.
6. Zavolje pomanjkanja strokovnega kadra v geodetsko-katastrski službi je nujno, da merodajni faktorji store primerne ukrepe za povečani pritek teh strokovnih kadrov.

a/ Sklepi komisije za novo izmero

Predsednik: ing. Podpečan, člani: Štajner Oton, Rozman I., Seifert, Krča, Bačnik/.

Podpečan -

----- Komisija za novo izmero predlaga občnemu zboru naslednje sklepe:

1. Občni zbor ugotavlja, da je nova državna izmera Slovenije nujno potrebna za vse področje LR Slovenije. Glede na pomanjkanje geodetskih strokovnjakov in instrumentarija naj se prvenstveno izmerijo tisti predeli, ki so gospodarsko pomembnejši in pa tisti predeli, ki nimajo uporabnega katastra zemljišč.
2. Izmera naj se opravi po klasičnih metodah s postopnim uvajanjem aerofotogrametrije tako, da bodo z izmero v horizontalnem in vertikalnem smislu posneti vsi naravni elementi /hidrografska mreža, prometna mreža, relief/, razen tega pa še vse posestne in kulturne meje, da bi se rezultati izmere lahko uporabili v tehnične, ekonomične in tudi katastrske namene.

Podatki izmere in načrti pa naj hkrati rabijo kot kartografski material za izdelavo osnovne državne karte v merilu 1 : 5.000 in za izdelavo drugih preglednih gospodarskih kart.

Pred novo izmero naj se obvezno zamejčijo meje državnega, združnega in privatnega sektorja.

3. Na osnovi izmere naj se izdelajo glede gostote detajla topografski načrti v merilih 1 : 1.000, 1 : 2.000, 1 : 2.500, ali 1 : 5.000, ki ~~imajo~~ morajo upodabljati teren v horizontalnem in vertikalnem smislu. Za potrebe katastra zemljišč in zemljiške knjige naj se pri reprodukciji načrtov izdelajo kopije brez reliefa /t.j. brez plastnic in brez topografskih znakov za kulture/.
4. Občni zbor je mnenja, da je nujno pričeti s sistematično novo izmero mesta Ljubljane, da bi se komunalna geodetska dela lahko strokovno in pravilno opravljala.

5. Občni zbor meni, da načrti za kataster ne bodo rabili svojemu namenu in da bodo zastareli če ne bodo takoj po njihovi izdelavi bonitira na zemljišča, sestavljen katastrski operat in opravljena reprodukcija načrtov.
6. Vsa geometrska dela pri novi izmeri naj se opravljajo po enotnih geodetskih načelih. Vendar sodimo, da je nujno potrebno, da se čimprej izdelata in predpiše enoten novi pravilnik za geodetsko izmero.
7. Da bi lahko novo izmero uspešno izvajali, je nujno potrebno nabaviti sodoben geodetski in fotogrametrični instrumentarij, predvsem avto redukcijske tahimetre, pribore za precizno optično merjenje razdalj itd. Poudarjamo, da je od vseh republik v Sloveniji sorazmerno najmanj geodetskih instrumentov, pa še tisti kar jih je, so popolnoma zastareli.
8. Da bi uspešno opravljali novo izmero in druge naloge je potrebno vzgojiti zadostno število srednješolskega in visokošolskega kadra. V ta namen naj se organizirajo sistematične počitniške prakse. Učnim ustanovam pa je treba zagotoviti potrebna sredstva in sposoben učni kader.

e/ Sklepi komisije za fotogrametrijo

/Predsednik komisije: ing. Čuček Ivan, ostali člani: ing. Holorej Ivan, ing. Zima Lado, Slokar Bojan, ing. Kulovec Miro/
Čuček -

----- Komisija za fotogrametrijo predlaga na podlagi referatov in na podlagi diskuzije naslednje sklepe:

1. Intenzivno naj se nadaljuje z delom na področju fotogrametrije po smernicah in sklepih, ki so bili sprejeti na I. kongresu geodetskih inženirjev in geometrov FLRJ v Zagrebu.
2. Fotogrametrične metode naj se uporabijo pri komasaciji zemljišč.

3. Fotogrametrične metode naj se uporabijo pri reambulaciji katastrskih načrtov.
  4. Fotogrametrične metode naj se prvenstveno uporabijo pri novi izmeri za kataster.
  5. Nabavi naj se potrebni instrumentarij in material za fotogrametrijo v inozemstvu /fototeodolit, avtograf, redreser in fotomaterial/.
  6. S primernimi dotacijami Inštitutu za geodezijo in fotogrametrijo naj proizvodnja podpre izdelavo fotogrametrijskega instrumentarija domače konstrukcije, ki naj se po preizkušnji uporabi v proizvodnji.
- f/ Splepi komisije za tehniška geodetska dela

Vončina

Žal sem prepozno prišel, da sklepov nisem mogel pripraviti. Morda so kaj pripravili drugi člani komisije?

Predlog proračuna za leto 1954

D o h o d k i :

	d i n
1. Saldo iz leta 1953	55,265,-
2. Članarina rednih članov 187 x 240	44,880,-
3. Članarina gospodarskih članov.....	150,000,-
4. Dotacije od Geodetskih ustanov ..	50,000,-
5. Dohodki od tiska "Vestnika"	25,000,-
6. Material za tisk na zalogi vrednosti	18,975,-

---

s k u p a j : 344,120,-

I z d a t k i

Poz. I.	d i n
1. 10% brutto članarine Saveza geod. in geom. v Beogradu.....	4,488,-
2. 10% brutto članarine gospod.član. Savezu geod. inž, in geom.v Beogradu	5,000,-

Poz. II.

1. Stroški tiska "Vestnika", referatov in dr.	100,000,-
2. Stroški poslovanja, pošta, pošiljke razpisi, honorarji za administrativ- no delo /strojepis/, razpečavanje tiskane literature itd.	39.000,-
3. Stroški za razna predavanja	30,000,-
4. Stroški organizacije občnega zbora	25,000,-

Poz. III.

1. Nabavka strokovne literature	30,000,-
---------------------------------------	----------

Poz. IV.

1. Nagrada avtorjem posebnih člankov za Geodetski list	40,000,-
2. Nagrade za izredno delo odbora	30,000,-

-----
s k u p a j 344,120-
